

Til Cavlingkomiteen

Dansk Brystkræft Organisation (DBO) indstiller hermed journalisterne Tea Krogh Sørensen og Morten Pihl, Morgenavisen Jyllands-Posten, til årets Cavlingpris for serien 'Det store sundhedssvigt'.

Dansk Brystkræft Organisation har gennem årene været vidne til flere sager om problematiske undersøgelser på brystkræftområdet, men ingen sager har vist sig at være så omfattende som Ringsted-sagen. At der gemte sig en så stor sag i det danske sundhedsvæsen er rystende, men viser også vigtigheden af de to journalisters grundige og vedholdende arbejde.

Ringsted-sagen så offentlighedens lys 2. februar 2019 (avisen, 3.februar), da Tea Krogh Sørensen og Morten Pihl publicerede den første artikel i Jyllands-Posten, og fra starten stod det klart for Dansk Brystkræft Organisation, at der var noget rivende galt. Men at sagen skulle få så alvorlig en karakter, kom alligevel bag på os.

Tea Krogh Sørensen og Morten Pihl fik første gang selv øjnene op for sagen, da en pressemeddelelse blev udsendt fra Region Sjælland i december 2018. Der var tale om en ren tilståelsessag, der handlede om, at der var sket mangelfulde brystkræftundersøgelser på Ringsted Sygehus. De to JP-journalister satte sig for at grave i sagen, og deres mavefornemmelse holdt stik - der var meget mere at komme efter. Og gennem systematiske og grundige aktindsigter kunne Tea Krogh Sørensen og Morten Pihl afdække en af de største sundhedsskandaler, Danmark har set.

Når man som kvinde bliver henvist til en klinisk mammografi, er det fordi, der allerede er mistanke om brystkræft. At Ringsted Sygehus så stort på dette og i stedet valgte at udføre en almindelig mammografi, er dybt kritisabelt og har fået store konsekvenser. Brystkræft er en folkesygdom, der også rammer kvinder (og mødre) i den arbejdsdygtige alder, hvorfor det er så vigtigt at blive diagnosticeret og behandlet i tide. Udover at sygehuset ikke overholdte de kliniske retningslinjer, er det derfor, i et sundhedsfagligt perspektiv, yderligere problematisk kun at vælge at udføre mammografier og altså ikke også ultralyd og en klinisk undersøgelse. Ikke mindst på kvinder under 50 år, idet yngre kvinders brystvæv er for tæt, hvilket betyder, at en mammografi i mange tilfælde slet ikke kan afsløre en brystkræftdiagnose.

De mangelfulde brystkræftundersøgelser er dermed ganske rigtigt et utilgiveligt sundhedssvigt. Og hvad værre er - der var tale om en strategisk ledelsesbeslutning. Ledelsen på Ringsted Sygehus fravalgte bevidst de kliniske mammografier af økonomiske årsager, og på den måde spillede de i årene 2013-17 hasard med flere tusinde kvinders helbred. I sidste ende betød den beslutning, at hundredevis af brystkræfttilfælde blev opdaget alt, alt for sent.

Ringsted-sagen har derfor også her ti måneder senere fået store konsekvenser. Sygehusdirektøren er blevet fyret, Region Sjælland er blevet sigtet i sagen, Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har indkaldt sundheds- og ældreminister Magnus Heunicke (S) i åbent samråd, og måske vi endda kan være så heldige, at mulige lovændringer er på vej. Men det ændrer desværre ikke ved situationen for de mange kvinder, der ikke fik de undersøgelser, de var berettiget til. Efter skandalen blev

afsløret, gennemgik Region Sjælland tusindvis af journaler, og her fandt man 304 brystkræfttramte kvinder, der var blevet diagnosticeret for sent på grund af de utilstrækkelige undersøgelser.

Kræftpatienter lægger deres liv i hænderne på sundhedsvæsenet, og det er sundhedsvæsenets pligt at sikre, at de får den korrekte undersøgelse ifølge de nationale retningslinjer. I Dansk Brystkræft Organisation ved vi, hvor store konsekvenser det har "blot" at få diagnosen brystkræft, og at 304 kvinder har fået denne diagnose for sent på grund af grov forsømmelse fra en sygehusledelse, finder vi, udover dybt kritisabelt, også meget utrygt.

Tea Krogh Sørensen og Morten Pihls arbejde med Ringsted-sagen er derfor forbilledlig journalistik. Journalistisk set er 'Det store sundhedssvigt' gennearbejdet, nøgternt, kritisk, yderst grundigt og velfortalt. Men det er også forbilledligt på et andet punkt – deres afdækning af sagen har reelt gjort en forskel og sørget for, at kvinderne, der var ofre for de mangelfulde undersøgelser, kan få oprejsning og erstatning. Yderligere håber vi i Dansk Brystkræft Organisation, at Ringsted-sagen har ført til, at sygehuse rundt om i Danmark tager disse mangelfulde undersøgelser ind som en vigtig læring, så noget lignende aldrig sker igen.

Tea Krogh Sørensen og Morten Pihl er næppe færdige med at afdække sagen, men i Dansk Brystkræft Organisation (DBO) vil vi gerne takke dem for deres vigtige og grundige arbejde, og vi er i fællesskab enige om, at det arbejde, de har lavet hidtil, er nok til, at de fortjener Cavlingprisen.

På vegne af Dansk Brystkræft Organisations bestyrelse og lokalkredse,

Karen Sundbøll, formand for Dansk Brystkræft Organisation

Randi Krogsgård, tidligere formand for Dansk Brystkræft Organisation

Elisabeth Hamerik Schwarz, redaktør DBO-bladet (Dansk Brystkræft Organisations medlemsblad) og journalist.

Frederiksberg, 5.november 2019